

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Naar aanleiding van de toezegging van 18 april 2024 u tenminste driemaandelijks te informeren over de explosies (excessief geweld) in de stad en de aanpak ervan (24bb000558), informeer ik u hierbij over de voornaamste ontwikkelingen over het gehele jaar 2024. Tevens doe ik een viertal toezeggingen af.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Coalitieakkoord Eén Stad.
- Veiligheidskoers 2023-2027
- Motie "Onze jeugd verdient aandacht van de stadsmarinier EG" (23bb006913)

Toelichting:

Excessief geweld incidenten

Onder excessief geweld (EG) verstaan we schietincidenten en explosies waarbij één of meerdere perso(n)en het doel hebben om schade aan te richten bij een doelwit/slachtoffer. In 2024 hebben zich binnen het geografisch gebied van de gemeente Rotterdam 220 incidenten excessief geweld voorgedaan, waarvan 151 explosies en 69 schietincidenten. In 2023 vonden er in de gemeente Rotterdam in totaal 218 excessief geweldsincidenten plaats. Dit betekent dat het aantal incidenten ten opzichte van 2023 gelijk is gebleven.

Bij 80% van de explosie-incidenten betreft het één explosie. Bij 3 locaties hebben 3 explosies plaatsgevonden en bij 10 locaties heeft zich een tweede explosie voorgedaan. De meeste excessief geweldsincidenten vinden plaats in het criminele circuit, maar zijn soms ook te herleiden naar onderlinge conflicten tussen personen in de relationele sfeer.

Voor wat de strafrechtelijke vervolging van daders betreft; in 2024 hebben ruim 200 zaken op zitting gestaan. Voor 2025 staan momenteel ruim 20 zaken ingepland. Dit zijn cijfers met betrekking tot de regio Rotterdam.

Het merendeel van de excessief geweldsincidenten is gericht op woningen en bedrijfspanden. Een beperkt deel van de excessief geweldsincidenten is gericht op een persoon, voornamelijk bij schietincidenten.

Bij deze incidenten zijn in 2024 in de gemeente Rotterdam 28 personen gewond geraakt, waarvan 4 personen uiteindelijk zijn overleden.

Wat valt op?

In 2024 zijn er in de eenheid Rotterdam 230 verdachten aangehouden, 106 voor explosies en 124 voor schietincidenten. Van het aantal aangehouden verdachten was 53% jonger dan 23 jaar en 12% minderjarig (27 verdachten).

In de vorige raadsinformatiebrief heb ik u geïnformeerd over de achtergrond van de veelal jonge, kwetsbare verdachten. Dit beeld is ongewijzigd gebleven.

De opsporing en vervolging gaan onverminderd door. Naast de vele aanhoudingen en onderzoeken, zoeken politie en OM actief de samenwerking met andere partijen om ook bij te dragen aan de inzet van alternatieve maatregelen. De politie-eenheid Rotterdam heeft binnen de Nederlandse politie een leidende rol in het samen met buitenlandse korpsen aan banden leggen van de internationale handel in zwaar illegaal vuurwerk en het gezamenlijk formuleren van voorstellen voor aangepaste wetgeving op Europees niveau.

Bestuurlijke maatregelen

Naar aanleiding van de incidenten van excessief geweld heb ik in 2024 als volgt bestuurlijk opgetreden:

- Bij 136 explosies was er een directe relatie met een pand.
 - o 32 van de 114 woningen en 11 van de 22 horeca/bedrijfspanden zijn bestuurlijk gesloten.
- Bij 28 schietincidenten was een relatie met een pand.
 - o 6 van de 17 woningen en 6 van de 11 horeca/bedrijfspanden zijn bestuurlijk gesloten.

Verreweg de meeste incidenten vinden in veiligheidsrisicogebieden plaats, waardoor inzet van preventief fouilleren tot de mogelijkheden behoort. In 2024 is eenmalig de omgeving van de Jacques Dutilhweg tijdelijk aangewezen als veiligheidsrisicogebied na een aantal impactvolle incidenten.

Bestuurlijke verkenning

Bij een meerderheid van de explosies wordt gebruik gemaakt van zwaar illegaal vuurwerk. Bij het door de politie aantreffen van zwaar illegaal vuurwerk in woningen volgt een strafrechtelijk traject. Gezien het gevaar dat aanwezig is bij het bewaren van zwaar illegaal vuurwerk in woningen wordt verkend hoe hiertegen, binnen bestaande juridische en beleidsmatige kaders, ook bestuurlijk kan worden opgetreden.

Communicatie na excessief geweld incident

In de brief van 16 oktober jl. heb ik u geïnformeerd over de extra aandacht voor de impact van deze ernstige geweldsdelicten voor omwonenden. Met als doel de mogelijke bijkomende angstgevoelens voor deze omwonenden te beperken, wordt ingezet op het versterken van de informatievoorziening en het aanbod van psychische hulp voor deze groep. Op dit moment wordt (onder andere middels bewonersbrieven) meer informatie verspreid onder omwonenden over het plaatsvinden van het incident, de vervolginzet en mogelijkheden tot psychische hulpverlening. Met de wetenschap dat niet iedere omwonende klachten van psychische problematiek kan herkennen of durft te melden, wordt tezamen met PSHi de inzet van psychosociale ondersteuning op wijkniveau in de

nazorgfase verder uitgewerkt. Daarbij verkennen we samen met de politie hoe het aanbod van Slachtofferhulp na incidenten verbeterd kan worden.

Toezegging pandsluitingen en veiligheidsgevoelens (25bb000445)

Tijdens de actualiteit van 23 januari jl. heb ik u toegezegd na te gaan in hoeverre het sluiten van woningen na een explosie leidt tot een toename aan onveiligheidsgevoelens bij omwonenden en wat hierin eventueel verbeterd kan worden.

Bij een deel van de explosie-incidenten wordt besloten om een pandsluiting op te leggen. Tijdens een onderzoek¹, uitgevoerd in opdracht van de Gemeente Rotterdam, is onder andere onderzocht hoe de bestuurlijke inzet wordt ervaren door bewoners die geconfronteerd zijn geweest met explosiegeweld (omwonenden). De verwachting was dat de uitstraling van een pandsluiting kon dienen als een bevestiging van het plaatsvinden van criminele activiteiten en daarmee een negatief effect zou hebben op de veiligheidsbeleving van de omwonenden. Het onderzoek bewijst in het geval van explosie-incidenten het tegendeel. De pandsluitingen zorgen voor veel omwonenden voor een vergroting van het gevoel van veiligheid. Omwonenden ervaren het middel als een verkleining op de kans op herhaling van het incident, omdat het doelwit van de explosie niet meer aanwezig is. Om deze reden achten de omwonenden de situatie in geval van een pandsluiting als veiliger en ervaren minder angst voor herhaling van het incident.

Toezegging informeren raad voortgang Offensief Tegen Explosies (OTE) (24bb008179)

Op 21 november 2024 heb ik toegezegd om u via bestaande rapportages op de hoogte te houden van ontwikkelingen rondom het OTE. Ik kan u hierover het volgende melden. Op 5 maart is het OTE voor een derde maal bijeengekomen. Het OTE bestaat uit een afvaardiging van: ministerie van J&V, politie, burgemeester van Almere namens de G40, burgemeester Oosterhout namens de VNG, Hoofdofficier van het parket Amsterdam namens het OM, Aedes (Woningbouwcorporaties), Verbond van Verzekeraars, de werkgevers via VNO-NCW. Als voorzitter van het OTE vertegenwoordig ik de G4-gemeenten. Het OTE wordt ondersteund door een aantal ambtelijke werkgroepen. Deze gaan zich onder andere bezighouden met thema's als preventie, lokale aanpak en onderzoek. De werkgroepen adviseren het OTE en geven uitvoering aan de genomen besluiten.

Het OTE is voortvarend van start gegaan. Zo heeft het OTE een Actieplan Aanslagen met Explosieven opgesteld en deze is op 5 maart jl. vastgesteld. Dit document zal op termijn met u worden gedeeld, maar dient eerst door de Tweede Kamer vastgesteld te worden. In het actieplan staan maatregelen die ertoe moeten leiden dat dit jaar het aantal explosies wordt teruggedrongen. U moet dan denken aan maatregelen op het vlak van preventie, opsporing en vervolging, nazorg en lokale aanpak, bestuurlijke bevoegdheden, onderzoek en communicatiestrategie.

Daarnaast heeft het OTE besloten om medio maart een zogenaamd Fieldlab te organiseren. In het kader van dit Fieldlab zullen professionals met uiteenlopende achtergronden (overheid, private partijen) en expertise een week lang bij elkaar komen om de aanpak van explosies tegen het licht te houden en nieuwe interventies te ontwikkelen. Deze worden vervolgens gedurende een bepaalde periode in de praktijk getoetst. Vanuit de gemeente Rotterdam zullen meerdere professionals deelnemen aan het Fieldlab. Over de uitkomsten wordt u later dit jaar geïnformeerd.

¹ [Rapportages | De schok achter de voordeur | Onderzoek010](#), masterthesis van Mierlo 2024.

Toezegging relatie tussen femicide en excessief geweld (24bb008175)

Op 21 november 2024 heeft de politiechef van de eenheid Rotterdam u toegezegd na te gaan of, op basis van de registraties, een verband is te leggen tussen explosiegeweld en femicide.

Het Openbaar Ministerie hanteert wat femicide betreft de volgende definitie: moorden die gepleegd zijn op een vrouw door een man, omdat de betreffende vrouw niet doet wat de man van haar verwacht. Veelal hebben beiden een (liefdes)relatie met elkaar of hebben een relatie met elkaar gehad.

Na iedere explosie wordt grondig onderzoek gedaan door de politie. Daarbij wordt ook onderzocht of een explosie te relateren is aan de relationele sfeer, zakelijke sfeer of een crimineel conflict. Soms blijft de aanleiding onduidelijk, omdat slachtoffers of doelwitten bijvoorbeeld niet het achterste van hun tong laten zien.

Tot nu toe zijn er in de eenheid Rotterdam geen dodelijke slachtoffers gevallen bij explosies. Daarmee is op basis van politieregistraties (nog) geen verband te leggen tussen femicide en excessief geweld. Politie en OM blijven echter onverminderd aandacht hebben voor een mogelijk verband tussen explosies – femicide en/of huiselijk geweld.

Toezegging betrekken van het onderwijs bij het OTE (24bb008648)

Op 21 november 2024 heb ik u toegezegd in het OTE het betrekken van het onderwijs te bespreken. Zoals eerder vermeld is het Actieplan Aanslagen met Explosieven door het OTE vastgesteld, dat na behandeling in de Tweede Kamer met u gedeeld zal worden. In dit actieplan staat opgenomen dat wordt gezien of een reeds bestaand preventieprogramma op onderwijsinstellingen een bijdrage kan leveren aan preventie daderschap excessief geweld. Dit zal in de ambtelijke werkgroepen van het OTE en tijdens de overleggen van het OTE zelf nader worden besproken. Bij deze verkenning worden vertegenwoordigers van het onderwijs betrokken.

Ik verzoek u hiermee om de vier genoemde toezeggingen (25bb000445, 24bb008175, 24bb008179 en 24bb008648) als afgedaan te beschouwen.

Onderzoek

Dit jaar is het onderzoek van de Erasmus Universiteit (EUR) naar de achtergronden van excessief geweld van start gegaan. Als gemeente werken we hierin samen met de politie, het OM en het ministerie van J&V en andere gemeenten in de regio Rotterdam. De EUR zal onder andere onderzoeken welke potentieel effectieve interventies beschikbaar zijn op basis van (deels) vergelijkbare aanpakken. Naar verwachting levert de EUR dit najaar een eindrapportage met aanbevelingen op. Zodra deze beschikbaar zijn, wordt het u ter beschikking gesteld. Daarnaast worden de conclusies en aanbevelingen geagendeerd in het OTE.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Geen.

De burgemeester,

C.J. Schouten